

UCHWAŁA Nr 0102-592/16
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
w Olsztynie
z dnia 16 grudnia 2016 roku

w sprawie badania zgodności z prawem uchwały Nr XXXII/213/16 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie opłaty targowej

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 07 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 561) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność § 5 uchwały Nr XXXII/213/16 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie opłaty targowej.

U z a s a d n i e n i e

Rada Miejska w Orzyszu w dniu 30 listopada 2016 r. podjęła uchwałę Nr XXXII/213/16 w sprawie opłaty targowej.

W dniu 09 grudnia 2016 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, celem zbadania jej postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 14 grudnia 2016 r. zawiadomiono Gminę Orzysz, iż uchwała ta będzie rozpatrywana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (zwane dalej: Kolegium Izby) w dniu 16 grudnia 2016 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu kolegium izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel jednostki, której sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Gminy Orzysz nie brał udziału w posiedzeniu Kolegium Izby.

Stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 w/w ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej. Przepis art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowi, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa.

Kolegium Izby badając przedmiotową uchwałę na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2016 r. stwierdziło, co następuje:

Rada Miejska w Orzyszu w § 5 badanej uchwały zapisała, iż „Opłatę targową uiszcza się każdorazowo w dniu sprzedaży u upoważnionego inkasenta”.

Zgodnie z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia, 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: z 2016 r. poz. 716 ze zm.) w związku z art. 9 pkt 12 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1045) od dnia 01 stycznia 2016 r. rada gminy w drodze uchwały może zarządzić pobór opłat lokalnych w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso, a także może wprowadzić obowiązek prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób, o których mowa w art. 17 ust. 1, zobowiązanych do uiszczania opłaty miejscowej oraz określić szczegółowy zakres danych zawartych w tej ewidencji, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego poboru opłaty miejscowej.

Przepis art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych upoważnia radę gminy wyłącznie do zarządzenia poboru danej opłaty (w danym przypadku opłaty targowej) w drodze inkasa oraz do określenia inkasentów i wysokości ich wynagrodzenia. Nie wyposaża natomiast rady gminy do stanowienia dodatkowych uregulowań w przedmiocie inkasa, takich jak określenie niezgodnie z literą prawa obowiązków inkasenta.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.) inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Kolegium Izby podnosi, że instytucja inkasenta polega na tym, iż to inkasent, znając wysokość podatku czy opłaty, dokonuje poboru należnej kwoty od podatnika i wpłaca ją właściwemu rzeczowo i miejscowo organowi podatkowemu w wyznaczonym ustawowo terminie.

Tak, więc zapis dokonany przez Radę Miejską w Orzyszu w § 5 badanej uchwały kłóci się z ustawowo określoną instytucją inkasenta, z uwagi na to, iż zapisano, że opłatę targową uiszcza się u upoważnionego inkasenta, podczas gdy to inkasent jest obowiązany, aby pobrać należną kwotę opłaty.

Kolegium Izby zaznacza w tym miejscu, iż inne obowiązki związane z istotą inkasa mogą być wprowadzone w stosunkach dwustronnych między organem podatkowym (np. wójtem, burmistrzem) i inkasentem. Obowiązki inkasentów w zakresie m. in. terminowych płatności pobranych podatków i opłat wynikają wprost z mocy prawa –art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa, a zasady odpowiedzialności za niewykonywanie lub nienależyte wykonywanie tych obowiązków przez inkasentów oraz zasady postępowania organu podatkowego, ustalają

unormowania art. 30 § 2 i § 3 oraz § 4 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa. Inne zaś kwestie związane np. z wydawaniem pokwitowań i rozliczaniem inkasentów wskazane zostały w § 28 i § 29 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Mając powyższe na uwadze, Kolegium Izby stwierdza, że zapisy dokonane w § 5 badanej uchwały wykraczają poza kompetencje przysługujące Radzie Gminy Orzysz.

Organy władzy publicznej, do których zalicza się organy samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), działają na podstawie i w granicach prawa. Akty prawa miejscowego, a niewątpliwie uchwała w sprawie opłaty miejscowej, jest takim aktem, winny być wydawane wyłącznie z upoważnienia ustawowego i nie mogą przekraczać jego zakresu. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie tego upoważnienia. Należy, bowiem pamiętać, że w świetle art. 94 Konstytucji RP, regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego mają na celu jedynie „uzupełnienie” przepisów powszechnie obowiązujących rangi ustawowej, kształtujących prawa i obowiązki ich adresatów (m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 21 listopada 2012 r.; sygn. akt: II SA/Go 778/12).

Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych, do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenie: przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów, prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego Kolegium Izby postanowiło, jak w sentencji.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.

